

ראש השנה

מחר רֹאש השנה. בראֹש השנה כֹּל המשפחה באה לבית: אבא ואמא, סבא וסבתא, דוד ודודה, אח ואחות, ילדים וילדות. כּוּלם רואים את כּוּלם וכולם שמחים, לא עצובים. כּוּלם אומרים: "שנה טובה! שנה מְתוּקָה!". כּוּלם גם מְחֻיְכִים: אמא מְחֻיֶכֶת, אבא מְחַיֵּךְ. כּוּלם אוכלים דג, חלה, בְּרוֹקוֹלִי, אַסְפָּרָגוּס, סלט עם לימון, תַּפּוּחַ בִּדְבַשׁ, עוגת דבש וגלידת דבש. כולם שותים יין מְצוּיָן ומיץ תפוזים או קוקה קולה. מדברים על השנה החדשה. יש גם הרבה מתנות. האם רוקדים בראש השנה? – אוּלַי. האם שרים בראש השנה? – בֶּטַח!!! שרים: "בשנה הבאה – באה שמחה גדולה!" אחר כך כולם הולכים לישון. לילה טוֹב. מחר שנה חדשה. מחר שנה יותר טובה.

מה אני רוצה בשנה החדשה?

אני רוצה ללמוד עברית – לשיר בעברית, לכתוב בעברית, לדבר בעברית, לקרוא בעברית.

אני רוצה הרבה בְּרִיאוּת. אני רוצה להיות בָּרִיא/בְּרִיאָה.

אני רוצה הרבה חברים וחברות. אני רוצה להיות תלמיד/ה טוב/ה ולדעת הרבה.

אני רוצה רק אֵיי במבחנים..... אולי גם בִּי....

אני רוצה להיות שמח/ה, לא עצוב/ה.

אני רוצה לְשַׁנּוֹת את הָעוֹלָם – לעולם יפה וטוב.

שאלות:

1. מה את/ה רוצה בשנה החדשה? _____

_____

2. מה את/ה עושה בשנה החדשה? _____

_____

3. מה את/ה אומר/ת לחברים בשנה החדשה? _____

_____

4. מה את/ה עושה בבית שלך בראש השנה? _____

_____

5. מה עושה המשפחה שלך בשנה החדשה? _____

_____

6. מה את/ה אוכל בשנה החדשה? _____

_____

7. למי את/ה אומר "שנה טובה!!!" בשנה החדשה? _____

_____

8. לאן את/ה נוסע/ת (travel) בשנה החדשה? _____

_____

_____

9. מי בא לבית שלך בשנה החדשה?

_____

_____

_____

10. מה אתה אוהב בראש השנה?

_____

_____

_____

_____

שירים לראש השנה

בשנה הבאה

אילנית

מילים: אהוד מנור לחן: נורית הירש

בַּשָּׁנָה הַבָּאָה נֵשֵׁב עַל הַמִּרְפֶּסֶת
וְנִסְפּוֹר צִפֳּרִים נוֹדְדוֹת.
יְלָדִים בְּחֻפְשָׁה יְשַׂחֲקוּ תּוֹפֶסֶת
בֵּין הַבַּיִת לְבֵין הַשָּׂדוֹת.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה
כַּמָּה טוֹב יִהְיֶה
בַּשָּׁנָה, בַּשָּׁנָה הַבָּאָה.

עֲנָבִים אֲדֻמִּים יַבְשִׁילוּ עַד הָעֶרֶב
וְיָגְשׁוּ צוֹנְנִים לַשֻּׁלְחָן.
וְרוּחוֹת רְדוּמִים יִשְׂאוּ אֶל אֶם הַדֶּרֶךְ
עִתּוֹנִים יְשָׁנִים וְעָנָן.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

בַּשָּׁנָה הַבָּאָה נִפְרוֹשׂ כַּפּוֹת יָדַיִם
מוּל הָאוֹר הַנֹּגֵּר הַלָּבָן
אֲנָפָה לְבָנָה תִּפְרוֹשׂ בָּאוֹר כְּנָפַיִם
וְהָשֶׁמֶשׁ תִּזְרַח בְּתוֹכָן.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

נֵשֵׁב, לשבת – to sit, we will sit
מִרְפֶּסֶת – balcony
נִסְפּוֹר, לספור – to count
צִפֳּרִים – birds
נוֹדְדוֹת, לנדוד – migrating
חֻפְשָׁה – vacation
יְשַׂחֲקוּ, לשחק – to play, will play
תּוֹפֶסֶת – catch

תִּרְאֶה, לראות – to see, you'll see

עֲנָבִים – grapes
יַבְשִׁילוּ, להבשיל – will ripen
צוֹנְנִים – cooled
רְדוּמִים – sleepy
יִשְׂאוּ, לשאת – to carry
אֶם הַדֶּרֶךְ – middle of the road

נִפְרוֹשׂ, לפרוש – to stretch, spread out
כַּפּוֹת יָדַיִם – palms of hands
נֹגֵּר – flowing, streaming
אֲנָפָה – egret, heron

https://www.youtube.com/watch?v=XYYo00JbCks

מה עושים בסוף השבוע באמריקה?

1

יוֹם שישי בּאמריקה הוּא יוֹם רגיל כּמוֹ כּל יוֹם. קמים בּבּוֹקר, מִתלבּשים והוֹלכים לעבוֹדה אוֹ ללימוּדים. כּוּלם עוֹשִׂים הכּל כּמוֹ בּכל יוֹם. האוירה רגילה. אוּלי רק מוּסלמים הוֹלכים להִתפּלל בּיום שישי, כּי יוֹם שישי זֶה יוֹם השבּתוֹן של המוּסלמים.

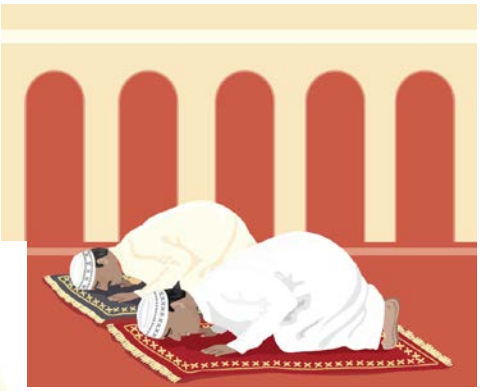
בּיום שישי בּערב הרבּה יהוּדים אמריקניים הוֹלכים לבֵּית הכּנסת ואחר כּך חוֹגגים בּבּיִת. הם מדליקים נרוֹת שבּת, אוֹכלים חלה, מברכים ומִתפּללים. בּשבּת יש הרבּה יהוּדים שלֹא נוֹסעים, והוֹלכים ברגל לבית הכּנסת. הם גם לֹא כּוֹתבים, אבל הם יכוֹלים לִקרוֹא ולדבר עִם חברים.

רוֹב האנשים באמריקה שְׂמחים בּשבּת כּי זֶה יוֹם חוֹפש. הם עוֹשִׂים סידוּרים, מנקים את הבּיִת, הוֹלכים לִקניוֹת ויוֹשבים בּבֵּית קפֶה. בּיום שבּת בּערב יוֹצאים כּל הצעירים לפּאבים ולמִסעדוֹת, הם הוֹלכים לִסרטים ומִבקרים חברים.

בּיום רִאשוֹן הרבּה נוֹצרים הוֹלכים לִכנסיה ואחר כּך הם אוֹכלים עִם המִשפּחוֹת שלהם. בשבילם, זהו יום משפחתי רגוע.

מה אַתְּ עוֹשָׂה בסוף השבוע? מה אתה עוֹשֶׂה בסוף השבוע?

שאלות:

1. מה את/ה רוצה בשנה החדשה? _____

_____

2. מה את/ה עושה בשנה החדשה? _____

_____

3. מה את/ה אומר/ת לחברים בשנה החדשה? _____

_____

4. מה את/ה עושה בבית שלך בראש השנה? _____

_____

5. מה עושה המשפחה שלך בשנה החדשה? _____

_____

6. מה את/ה אוכל בשנה החדשה? _____

_____

7. למי את/ה אומר "שנה טובה!!!" בשנה החדשה? _____

_____

8. לאן את/ה נוסע/ת (travel) בשנה החדשה? _____

_____

_____

9. מי בא לבית שלך בשנה החדשה?

_____

_____

_____

10. מה אתה אוהב בראש השנה?

_____

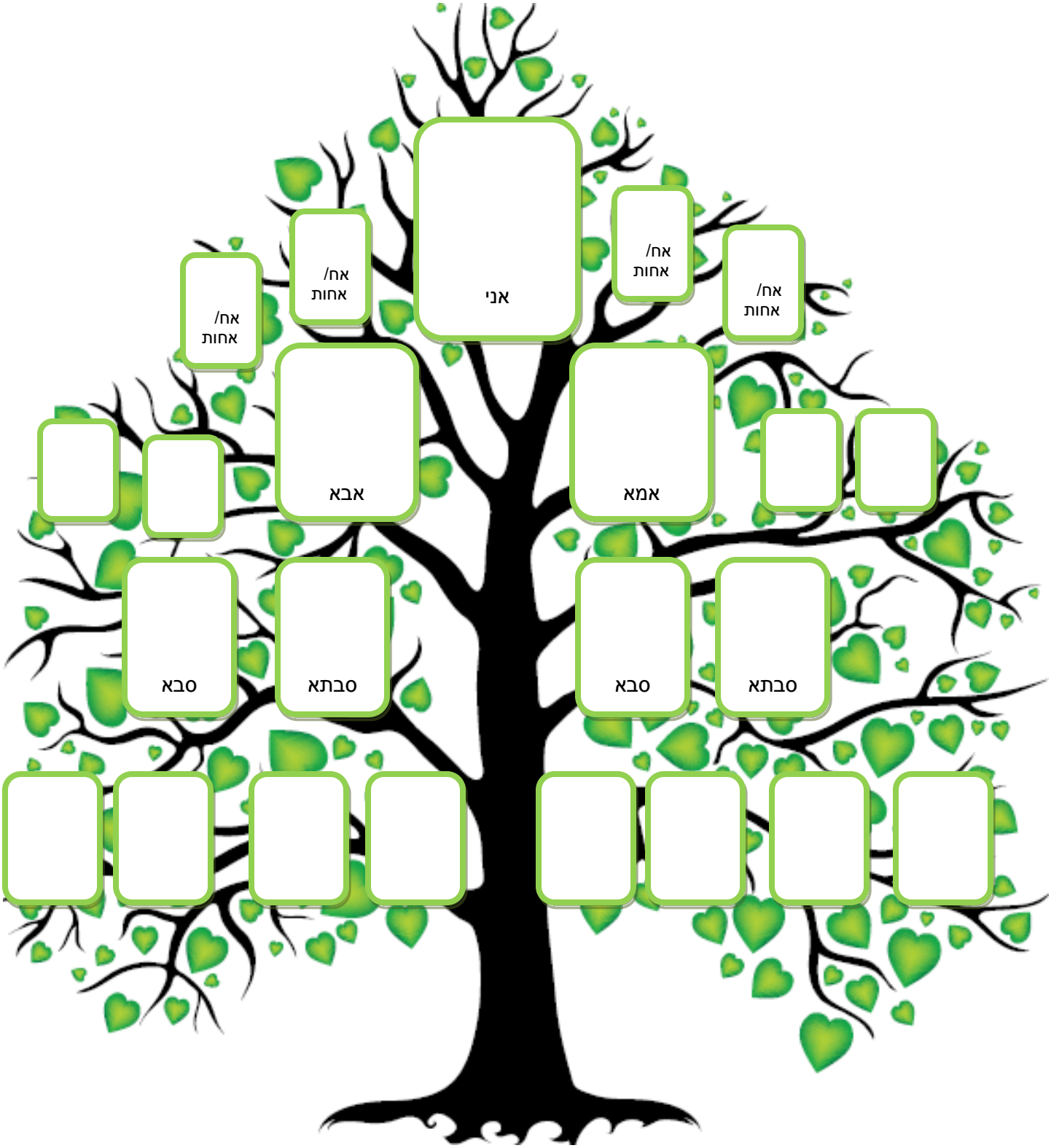
_____

_____

_____

עץ המשפחה שלי

חג ההוֹדָיָה

Thanksgiving	חַג הָהוֹדָיָה
Turkey	תַּרְנְגוֹל הוֹדוּ
Pumpkin pie	פַּאי דְּלַעַת
To thank	לְהוֹדוֹת
Cranberry sauce	רוֹטֶב חֲמוּצִיוֹת
Stuffing	מָלִית
Potatoes	תַּפּוּחֵי אֲדָמָה
Corn	תִּירָס

חג ההוֹדָיָה

בחג ההודיה אנחנו אומרים "תודה".

תודה על הכל: על האוכל שיש לנו, על המשפחה שלנו, על הבְּרִיאוּת שלנו, על האהבה בחיים שלנו, על החֲבֵרִים שלנו.

בחג ההודיה אנחנו אוכלים תַּרְנְגוֹל הוֹדוּ, פַּאי דְּלַעַת, רוֹטֶב חֲמוּצִיוֹת, תפּוּחֵי אדמה, תִּירָס ומָלִית. אנחנו שותים מיץ תפּוּחִים חָם עם יין. אנחנו אוכלים את כל הדברים האלה כי אנחנו רוצים לזכור את כל הטוב שהיה להורים שלנו שֶׁבָּאוּ לארץ החדשה, אמריקה.

אנחנו אוכלים ליד שולחן גדול עם המשפחה שלנו ועם החברים שלנו. אנחנו מדברים ושרים ליד השולחן, ואחר כך הולכים לראות משחק בֵּייסְבּוֹל בטלויזיה.

אנחנו צריכים לְהוֹדוֹת לא רק בחג ההודיה. אנחנו צריכים להודות כל יום בשנה על מה שיש לנו.

שאלות:

1. על מה את/ה אומר תודה בחג ההודיה? _____
_____
2. מה עושים בבית שלך בחג ההודיה? _____
_____
3. מה אתם אוכלים בבית בחג ההודיה? _____
_____
4. מי בא לבית שלך בחג ההודיה? _____
_____
5. כמה אנשים באים לבית שלך בחג ההודיה? _____
_____
6. איזה אוכל את/ה אוהב בחג ההודיה? _____
_____
7. למי את/ה אומר תודה בחג ההודיה? _____
_____
8. איזו עוגה את/ה אוהב/ת בחג ההודיה? _____
_____
9. מי מבשל (cooks) בבית שלך בחג ההודיה? _____
_____

מְגִילַת אֶסְתֵּר בְּעִבְרִית קַלָּה / הילה קובלינר

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הָיָה מֶלֶךְ מֵהוֹדוּ וְעַד כּוּשׁ, עַל מֵאָה עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע מְדִינוֹת. הוּא יָשַׁב בְּעִיר שׁוּשָׁן. הוּא הָיָה מֶלֶךְ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְאָז הוּא עָשָׂה מִשְׁתֶּה (מְסִיבַת יַיִן) לְכָל **הַשָּׂרִים וְהָעֲבָדִים** שֶׁלּוֹ. אַחַר כָּךְ הוּא עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל הָאֲנָשִׁים בְּשׁוּשָׁן, מִשְׁתֶּה שֶׁל שִׁבְעָה יָמִים.

שַׂר, **שָׂרִים** – ministers

עֶבֶד – slaves

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי קָרָא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְוַשְׁתִּי, הָאִשָּׁה שֶׁלּוֹ. הִיא הָיְתָה אִשָּׁה יָפָה מְאוֹד וְהַמֶּלֶךְ אָמַר שֶׁכּוּלָּם צְרִיכִים לִרְאוֹת כַּמָּה הִיא יָפָה. אֲבָל וַשְׁתִּי לֹא רָצְתָה לָבוֹא. הַמֶּלֶךְ כָּעַס מְאוֹד וְחִיפֵּשׂ אִשָּׁה חֲדָשָׁה. הוּא קָרָא לְכָל הַנָּשִׁים הַיָּפוֹת לָבוֹא **לָאַרְמוֹן** שֶׁלּוֹ בְּשׁוּשָׁן.

אַרְמוֹן – palace

אִישׁ הָיָה בְּשׁוּשָׁן בְּשֵׁם מָרְדְּכַי. בַּבַּיִת שֶׁלּוֹ גָּרָה בַּת דּוֹד שֶׁלּוֹ, אֶסְתֵּר. הִיא הָיְתָה אִשָּׁה יָפָה, וְהִיא הָלְכָה, כְּמוֹ כָּל הַנָּשִׁים הַיָּפוֹת, לָאַרְמוֹן שֶׁל אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. אֶסְתֵּר לֹא סִיפְּרָה מִי הִיא וְהִיא לֹא סִיפְּרָה שֶׁהִיא יְהוּדִיָּה, כִּי מָרְדְּכַי אָמַר לָהּ לֹא לְסַפֵּר .

אֶסְתֵּר בָּאָה לַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ אָהַב אוֹתָהּ מְאוֹד, יוֹתֵר מִכָּל הַנָּשִׁים הָאֲחֵרוֹת. הִיא הָיְתָה הַמַּלְכָּה אַחֲרֵי וַשְׁתִּי. בַּיָּמִים הָהֵם מָרְדְּכַי יָשַׁב **בְּשַׁעַר** הַמֶּלֶךְ, וְהוּא שָׁמַע שְׁנֵי אֲנָשִׁים, בִּגְתָן וְתֶרֶשׁ, רוֹצִים **לַהֲרוֹג** אֶת הַמֶּלֶךְ. מָרְדְּכַי סִיפֵּר אֶת זֶה לְאֶסְתֵּר וְהִיא סִיפְּרָה אֶת זֶה לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. הַמֶּלֶךְ הָרַג אֶת שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וְאָמַר לִכְתּוֹב אֶת כָּל הַסִּיפּוּר בְּסֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים.

שַׁעַר – gate

לַהֲרוֹג – to kill

לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הָיָה שַׂר אֶחָד חָשׁוּב, הָמָן. הַמֶּלֶךְ אָהַב אֶת הָמָן וְאָמַר שֶׁכּוּלָּם צְרִיכִים לָתֵת כָּבוֹד גָּדוֹל לְהָמָן. הוּא אָמַר שֶׁכּוּלָּם צְרִיכִים **לְהִשְׁתַּחֲווֹת** לְהָמָן. רַק אִישׁ אֶחָד לֹא הִשְׁתַּחֲוָה – מָרְדְּכַי, כִּי מָרְדְּכַי הָיָה יְהוּדִי. הָמָן רָאָה שֶׁמָּרְדְּכַי לֹא מִשְׁתַּחֲוֶה וְהוּא כָּעַס מְאוֹד עַל מָרְדְּכַי. הוּא רָצָה לַהֲרוֹג אֶת כָּל הַיְּהוּדִים. הוּא **הִפִּיל פּוּר** וְהַפּוּר הָיָה לְחוֹדֶשׁ אֲדָר. הוּא סִיפֵּר לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל עַם הַיְּהוּדִים וְאָמַר

לְהִשְׁתַּחֲווֹת – to bow

הִפִּיל פּוּר – to cast a lot

שֶׁהֵם לֹא שׁוֹמְרִים עַל הַדְּבָרִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לוֹ שֶׁהוּא יָכוֹל לַהֲרוֹג אוֹתָם.

בְּלַיְלָה הַזֶּה הַמֶּלֶךְ לֹא יָשַׁן טוֹב וְהוּא בִּיקֵשׁ לִקְרוֹא לוֹ אֶת סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים. קָרְאוּ לוֹ אֶת הַסִּיפּוּר עַל מָרְדְּכַי שֶׁסִּיפֵּר עַל בִּגְתָן וָתֶרֶשׁ. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ שָׁאַל מָה עָשׂוּ לְמָרְדְּכַי וּמָה נָתְנוּ לוֹ, וְהָאֲנָשִׁים אָמְרוּ לוֹ שֶׁמָּרְדְּכַי לֹא קִיבֵּל שׁוּם דָּבָר. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ קָרָא לְהָמָן וְשָׁאַל אוֹתוֹ מָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְאִישׁ חָשׁוּב. הָמָן חָשַׁב שֶׁאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ חוֹשֵׁב רַק עַל הָמָן. הוּא אָמַר לוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ לָתֵת לְאִישׁ הֶחָשׁוּב בְּגָדִים יְפִים, לְקַחַת **סוּס** וְלָלֶכֶת אִיתּוֹ בְּכָל רְחוֹבוֹת הָעִיר. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה לְמָרְדְּכַי!

מָרְדְּכַי שָׁמַע עַל **הַתַּכְנִית** שֶׁל הָמָן לַהֲרוֹג אֶת כָּל הַיְּהוּדִים וְהוּא סִיפֵּר אֶת זֶה לְאֶסְתֵּר. הוּא אָמַר לְאֶסְתֵּר שֶׁהִיא צְרִיכָה לָלֶכֶת לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ מֵאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לֹא לַהֲרוֹג אֶת הַיְּהוּדִים. אֶסְתֵּר **פָּחֲדָה** מְאוֹד אֲבָל הִיא הָלְכָה. הַמֶּלֶךְ שָׂמַח לִרְאוֹת אֶת אֶסְתֵּר וְהוּא אָמַר לָהּ שֶׁהִיא יְכוֹלָה לְבַקֵּשׁ כָּל דָּבָר. אֶסְתֵּר בִּיקְשָׁה מֵאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לָבוֹא לְמִשְׁתֶּה עִם הָמָן בַּבַּיִת שֶׁלָּהּ.

סוּס - horse

תַּכְנִית – plan

פָּחֲדָה – was afraid

הֵם בָּאוּ לְמִשְׁתֶּה אֶחָד וְאַחַר כָּךְ לְמִשְׁתֶּה שֵׁנִי. אֶסְתֵּר סִיפְּרָה לַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ שֶׁהָמָן רוֹצֶה לַהֲרוֹג אֶת הָעָם שֶׁלָּהּ. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ כַּעַס מְאוֹד עַל הָמָן. אַחַר כָּךְ הוּא גַּם רָאָה אֶת הָמָן עַל הַמִּיטָה שֶׁל אֶסְתֵּר, כִּי הָמָן בִּיקֵּשׁ מֵאֶסְתֵּר לֹא לַהֲרוֹג אוֹתוֹ. אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ כַּעַס עוֹד יוֹתֵר עַל הָמָן וְהָרַג אוֹתוֹ (עַל הָעֵץ שֶׁהָמָן עָשָׂה לְמָרְדְּכַי...)

אָז אָמַר אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר וּלְמָרְדְּכַי שֶׁהַיְּהוּדִים לֹא צְרִיכִים לְפַחֵד. מָרְדְּכַי הָיָה עַכְשָׁיו אִישׁ חָשׁוּב מְאוֹד וְלַיְּהוּדִים הָיְתָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה בְּיוֹם י"ד בַּאֲדָר.

שירים לפורים

תן כתף

מילים: א. המאירי

תֵּן כָּתֵף, עָצוֹם אֶת הָעֵינַיִים
פּוּרִים לָנוּ **נִשְׁכַּח** אֶת הַכֹּל
אִם יֵשׁ לְךָ כְּאֵב, **רָמְסוּ** בָּרָגְלַיִים
פְּתַח אֶת פִּיךָ וְשִׁירָה בְּקוֹל:
הָה הָה, הָה הָה, **חֶפְצֵנוּ** נְבַצֵּעַ
נִרְאֶה, נִרְאֶה, **נִסִּים וְנִפְלָאוֹת**
הָה הָה, הָה הָה, כּוּלָּנוּ נִשְׁתַּגֵּעַ
נָשִׁיר נִרְקוֹד עַל אַף כָּל הַצָּרוֹת

נִשְׁכַּח - We'll forget

רָמְסוּ – crush

חֶפְצֵנוּ – our wish

נִסִּים וְנִפְלָאוֹת - miracles and wonders

שיר המסכה

מילים: לוין קיפניס

זָקָן אֶרֹךְ לִי עַד בִּרְכַּיִם
שָׂפָם אָרֹךְ לִי **אֲמָתַיִם**

הַיֵּשׁ **צוֹהֶלֶת** וּשְׂמֵחָה
כָּמוֹנִי מַסֵּכָה חָה חָה
הַיֵּשׁ צוֹהֶלֶת וּשְׂמֵחָה
כָּמוֹנִי מַסֵּכָה

קַרְנַיִים לִי קַרְנֵי **הַתַּיִשׁ**
שְׁנַיִם לִי שְׁנֵי **הַלַּיִשׁ**

הַיֵּשׁ צוֹהֶלֶת וּשְׂמֵחָה.....

מִלְּפָנַי צַמָּה עִם **סֶרֶט**
מֵאֲחוֹרַי **זָנָב תִּפְאֶרֶת**

הַיֵּשׁ צוֹהֶלֶת וּשְׂמֵחָה.....

זָקָן – beard

שָׂפָם – mustache

אֲמָתַיִם – to my arms

צוֹהֶלֶת – merry, joyful

קַרְנַיִים – horn

תַּיִשׁ - goat

לַיִשׁ - lion

סֶרֶט – ribbon

זָנָב תִּפְאֶרֶת – a magnificent tail

שָׂשׂוֹן וְיֶקֶר

וּמָרְדְּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ

בִּלְבוּשׁ מְלוּכוּת **וַעֲטֶרֶת** זָהָב

וּמָרְדְּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ

וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמְחָה

לַיְהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה

אוֹרָה וְשִׂמְחָה **וְשָׂשׂוֹן וְיֶקֶר**

לַיְהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה

אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן וְיֶקֶר

עֲטֶרֶת - crown

שָׂשׂוֹן וְיֶקֶר – happiness and prestige

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב

צָהֲלָה וְשָׂמְחָה

בִּרְאוֹתָם יַחַד

תִּכְלֶת מָרְדְּכַי

תְּשׁוּעָתָם

הָיְתָה **לָנֶצַח**

וְתִקְוָתָם

בְּכָל דּוֹר וְדוֹר

בָּרוּךְ מָרְדְּכַי הַיְהוּדִי

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב – The rose of Jacob (an expression meaning the people of Israel)

תְּשׁוּעָתָם – Their salvation

לָנֶצַח – forever

תִּקְוָתָם – their hope

בָּרוּךְ - blessed

ליצן קטן נחמד

מילים: שרה לוי

לֵיצָן קָטָן נֶחְמָד
רוֹקֵד עִם כֹּל אֶחָד
לֵיצָן קָטָן שֶׁלִּי
אוּלַי תִּרְקֹד אִתִּי
אוּלַי, אוּלַי, אוּלַי תִּרְקֹד אִתִּי
אוּלַי, אוּלַי, אוּלַי תִּרְקֹד אִתִּי

חג פורים

חַג פוּרִים
חַג פוּרִים, חַג פוּרִים
חַג גָּדוֹל לַיְהוּדִים
מַסֵּכוֹת, **רַעֲשָׁנִים**
שִׁירִים וְרִיקוּדִים
הָבָה נַרְעִישָׁה
רָשׁ רָשׁ רָשׁ
הָבָה נַרְעִישָׁה
רָשׁ רָשׁ רָשׁ!
הָבָה נַרְעִישָׁה
רָשׁ רָשׁ רָשׁ
בָּרַעֲשָׁנִים

רַעֲשָׁנִים - rattle, noisemaker

אני פורים

אֲנִי פוּרִים, אֲנִי פוּרִים
שָׂמֵחַ **וּמְבֻדָּחַ**
הֲלֹא רַק פַּעַם בַּשָּׁנָה
אָבוֹא **לְהִתְאָרֵחַ**

רַבִּי פוּרִים, רַבִּי פוּרִים
אֱמֹר נָא לִי מַדּוּעַ
מַדּוּעַ לֹא **יָחוּל** פוּרִים
פַּעֲמַיִם בַּשָּׁבוּעַ

הֵידָד פוּרִים, הֵידָד פוּרִים
הַכּוּ **תֹּף וּמְצִלְתַּיִם**
הוֹ מִי יִתֵּן וּבָא פוּרִים
לְחוֹדֶשׁ לְחָדְשַׁיִים

וּמְבֻדָּחַ - funny

לְהִתְאָרֵחַ – to be a guest

יָחוּל – will occur

תֹּף – drum

מְצִלְתַּיִם – cymbals

חַג הַפֶּסַח – סִיפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם

1

לִפְנֵי הַרְבֵּה שָׁנִים הָיָה מֶלֶךְ **רָשָׁע** בְּמִצְרַיִם וּשְׁמוֹ פַּרְעֹה.

פַּרְעֹה **הֶעֱבִיד** אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל **בָּפָרֶךְ וְצִוָּה לְהַשְׁלִיךְ לַיְאוֹר** כָּל בֵּן שֶׁנּוֹלַד.

לָהוֹרִים יוֹכֶבֶד וְעַמְרָם נוֹלַד תִּינוֹק. הָהוֹרִים שֶׁל הַתִּינוֹק פָּחֲדוּ שֶׁפַּרְעֹה יַהֲרוֹג אוֹתוֹ, וְהִכְנִיסוּ אוֹתוֹ לְתוֹךְ **תֵּיבָה** וְשָׂמוּ אוֹתָהּ בַּיְאוֹר, וּמִרְיָם אֲחוֹתוֹ שָׁמְרָה עָלָיו. בַּת פַּרְעֹה מָצְאָה אֶת הַתֵּיבָה, וְהַתִּינוֹק מָצָא חֵן בְּעֵינֶיהָ. הִיא הֶחֱלִיטָה לְגַדֵּל אוֹתוֹ וְקָרְאָה לוֹ: "מֹשֶׁה – כִּי מִן הַמַּיִם **מָשִׁיתִי** אוֹתוֹ."

מֹשֶׁה גָּדַל וְרָאָה שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל **סוֹבְלִים** מְאוֹד. הוּא הָלַךְ לְפַרְעֹה וּבִקֵּשׁ:

" **שַׁלַּח נָא אֶת עַמִּי**! " פַּרְעֹה לֹא הִסְכִּים לְשַׁלּוֹחַ אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל.

אֱלוֹהִים **הֶעֱנִישׁ** אֶת פַּרְעֹה וְאֶת כָּל מִצְרַיִם בְּעֶשֶׂר **מַכּוֹת**:

דָּם, צְפַרְדֵּעַ, כִּינִּים, עָרוֹב, דֶּבֶר, שְׁחִין, בָּרָד, אַרְבֶּה, חוֹשֶׁךְ וּמַכַּת בְּכוֹרוֹת.

Blood, Frogs, Lice, Wild Beasts, Pestilence, Skin disease, Hail, Locusts, darkness, Slaying of the Firstborn.

רָשָׁע - evil
הֶעֱבִיד בְּפָרֶךְ – made them endure hard physical labor
צִוָּה -ordered
לְהַשְׁלִיךְ - to throw
יְאוֹר – the Nile river
תֵּיבָה - box
מָשִׁיתִי, לִמְשׁוֹת - to draw out
סוֹבְלִים – are suffering
שַׁלַּח נָא אֶת עַמִּי! - Let my people go!
הֶעֱנִישׁ, לְהַעֲנִישׁ- punished
מַכּוֹת - plagues

פַּרְעֹה פָּחַד מֵאֱלוֹהִים וְהִסְכִּים לְשַׁלּוֹחַ אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל.

בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם בַּחֲמִישָׁה-עָשָׂר בְּחוֹדֶשׁ נִיסָן בַּלַּיְלָה. הֵם מִהֲרוּ מְאוֹד כִּי פַּרְעֹה וְהַצָּבָא שֶׁלּוֹ **רָדְפוּ** אַחֲרֵיהֶם.

בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל הֵכִינוּ **בָּצֵק** אֲבָל הַבָּצֵק לֹא **תָּפַח**, כִּי לֹא הָיָה זְמַן. לָכֵן, הֵם אָכְלוּ מַצּוֹת וְלֹא לֶחֶם.

בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ **בַּמִּדְבָּר** עַד לְיַם סוּף. מֹשֶׁה הֵרִים אֶת **הַמַּטֶּה** שֶׁלּוֹ **וְהִכָּה** בַּיָּם.

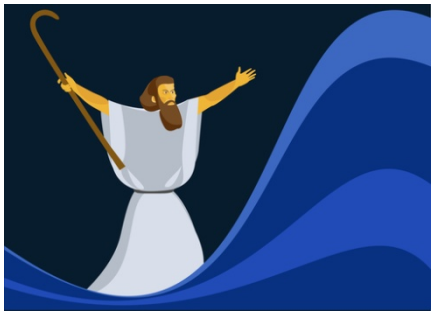

הַיָּם **נִבְקַע** לִשְׁנַיִם, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ **בַּיַּבָּשָׁה**, וּפַרְעֹה וְהַצָּבָא שֶׁלּוֹ **טָבְעוּ** בְּיַם-סוּף.

בְּכָל שָׁנָה אֲנַחְנוּ חוֹגְגִים בְּחוֹדֶשׁ נִיסָן אֶת חַג הַפֶּסַח. לָאֲרוּחָה הַחֲגִיגִית קוֹרְאִים: לֵיל הַסֵּדֶר. אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים מַצּוֹת וְקוֹרְאִים בָּהַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח. זֹאת מִצְוָה גְּדוֹלָה לְסַפֵּר לַיְלָדִים עַל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְעַל **הַנִּיסִים** שֶׁעָשָׂה אֱלוֹהִים לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר.

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"

רָדְפוּ , לִרְדּוֹף - chased
בָּצֵק – dough
תָּפַח, לִתְפּוֹחַ – to rise
מִדְבָּר – desert
מַטֶּה – staff
הִכָּה, לְהַכּוֹת – struck
נִבְקַע, לְהִבָּקַע – was cracked open
יַבָּשָׁה – dry land
טָבְעוּ , לִטְבּוֹעַ – drowned
נִיסִים - miracles

מתוך ההגדה של פסח:

2

כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָנִים דִּבְּרָה תּוֹרָה :

אֶחָד חָכָם ,וְאֶחָד **רָשָׁע** ,וְאֶחָד **תָּם** ,וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל .

חָכָם מָה הוּא אוֹמֵר?

מָה **הָעֵדוֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים** אֲשֶׁר **צִוָּה** ה' אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם. וְאַף אַתָּה אֱמוֹר לוֹ **כְּהִלְכוֹת** הַפֶּסַח: אֵין **מַפְטִירִין** אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן.

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר?

מָה הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם .לָכֶם - וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן **הַכְּלָל כָּפַר בְּעִקָּר**. וְאַף אַתָּה **הַקְהֵה אֶת שִׁנָּיו** וֶאֱמוֹר לוֹ: "בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם". לִי - וְלֹא לוֹ. אִלּוּ הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה **נִגְאָל**.

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר?

מַה זֹּאת? וְאָמַרְתָּ אֵלָיו "**בְּחוֹזֶק יָד** הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם מִבֵּית **עֲבָדִים** ."

וְשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל - אַתְּ פְּתַח לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר ,וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם

הַהוּא לֵאמֹר ,בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם .

wicked, evil - **רָשָׁע**
simple - **תָּם**
testimonies - **עֵדוֹת**
statutes – **חֻקִּים**
laws- **מִשְׁפָּטִים**
commanded - **צִוָּה, לְצַוּוֹת**
rituals - **כְּהִלְכוֹת**
to finish off the meal – **מַפְטִירִין, לְהַפְטִיר**
the community – **הַכְּלָל**
denied something fundamental – **כָּפַר בְּעִקָּר**
blunt his teeth – **הַקְהֵה אֶת שִׁנָּיו**
was rescued – **נִגְאָל, לְהִגָּאֵל**
with a strong hand - **בְּחוֹזֶק יָד**
slaves - **עֲבָדִים**

אחד מי יודע?

מילים: מן ההגדה לחן: עממי

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ?
אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ:
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ?
שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ:
שְׁנֵי **לוּחוֹת הַבְּרִית**,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

לוּחוֹת הַבְּרִית – The stone tablets with the Ten Commandments

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ?
שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ:
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ?
אַרְבַּע אֲנִי יוֹדֵעַ:
אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת,
שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ?
חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ:
חֲמִשָּׁה **חֻמְשֵׁי** תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת ,
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

חֻמָּשׁ – Chumash (one of the five books of the Pentateuch)

שִׁשָּׁה מִי יוֹדֵעַ?
שִׁשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ:
שִׁשָּׁה **סִדְרֵי מִשְׁנָה**, חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה ,
אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת
שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

סִדְרֵי מִשְׁנָה - Mishnaic prayer books

שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ?
שִׁבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ:
שִׁבְעָה **יְמֵי שַׁבְּתָא**, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה,
חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת ,
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

יְמֵי שַׁבְּתָא – Days of the week (*Aramaic*)

שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ?
שְׁמוֹנָה אֲנִי יוֹדֵעַ:
שְׁמוֹנָה יְמֵי **מִילָה**, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא ,
שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה ,
אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת,
שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

מִילָה – circumcision

תִּשְׁעָה מִי יוֹדֵעַ?

תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ:

months of pregnancy – **יַרְחֵי לֵדָה**

תִּשְׁעָה **יַרְחֵי לֵדָה**, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה,
שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה,
חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת ,
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

עֲשָׂרָה מִי יוֹדֵעַ?

עֲשָׂרָה אֲנִי יוֹדֵעַ:

The Ten Commandments (*Aramaic*) – **עֲשָׂרָה דִּבְּרַיָּא**

עֲשָׂרָה דִּבְּרַיָּא, תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵדָה ,
שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא ,
שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה ,
אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת,
שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

אַחַד עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ?

אַחַד עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ:

stars (*Aramaic*) – **כּוֹכְבַיָּא**

אַחַד עָשָׂר **כּוֹכְבַיָּא**, עֲשָׂרָה דִּבְּרַיָּא,
תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה,
שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה,
חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת ,
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁנֵים עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ?

שְׁנֵים עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ:

Tribes of Israel (*Aramaic*) – **שִׁבְטַיָּא**

שְׁנֵים עָשָׂר **שִׁבְטַיָּא**, אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא ,
עֲשָׂרָה דִּבְּרַיָּא, תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵדָה ,
שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא ,
שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה ,
אַרְבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת,
שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ?

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ:

God's Virtues of Mercy (*Aramaic*) – **מִדַּיָּא**

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר **מִדַּיָּא**, שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא,
אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא, עֲשָׂרָה דִּבְּרַיָּא,
תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה,
שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבְּתָא, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה,
חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אִמָּהוֹת ,
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית,
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.

מה נשתנה?

מילים: מן ההגדה לחן: עממי

מַה **נִּשְׁתַּנָּה** הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין **חָמֵץ** וּמַצָּה, הַלַּיְלָה הַזֶּה - כֻּלּוֹ מַצָּה.

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין **שְׁאָר** יְרָקוֹת - הַלַּיְלָה הַזֶּה כּוּלּוֹ **מָרוֹר**.

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ **מַטְבִּילִין** אֲפִילוּ פַּעַם אַחַת - הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים.

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין **מְסֻבִּין** - הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין.

נִּשְׁתַּנָּה, לְהִשְׁתַּנּוֹת - שונה, different

חָמֵץ - leavened food

שְׁאָר - other

מָרוֹר - bitter herb

מַטְבִּילִין – dipping (of vegetables in sauce as a part of the SEDER rituals)

מְסֻבִּין – reclining

Hebrew B Spring אוצר מילים מתחילים אביב				
verbs	**פעלים**	**Nouns, adjectives, adverbs**	**שמות עצם, שמות תואר, תואר הפועל**	
To pass	לִפְסוֹחַ, פּוֹסֵחַ פ.ס.ח	Passover	פֶּסַח	**הגדה של פסח**
To take out	לְהוֹצִיא, מוֹצִיא י.צ.א	Haggada, recounting	הַגָּדָה נ.	
		leavened food	חָמֵץ ז.	
		Bitter herbs	מָרוֹר ז.	
		Matza, unleavened bread	מָצָה נ.	
		smart	חָכָם, חֲכָמָה	
		naïve	תָּם, תְּמִימָה	
		evil	רָשָׁע, מִרְשַׁעַת	
		He who doesn't know how to ask	אֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל	
		The Passover meal ritual	סֵדֶר פֶּסַח	
		The ten plagues	עֶשֶׂר הַמַּכּוֹת	
		Redemption	גְּאוּלָה נ.	
		Slavery	עַבְדוּת נ.	
		Freedom	חֵרוּת נ.	
		independence	עַצְמָאוּת נ.	
		Value	עֵרֶךְ, עֲרָכִים ז.	

שבוע 11 אביב מתחילים טקסט

1

חג הפסח

חג הפסח הוא גם חג האביב, חג יציאת מצרים, חג המצות וחג הגאולה. זהו חג מקראי, הראשון מ"שלושת הרגלים" שהם פסח, שבועות וסוכות. בימים של החגים האלה היתה עליה לרגל לבית המקדש בירושלים. בחג הפסח יש 7 ימים. היום הראשון והאחרון נקראים "יום טוב", והימים האחרים נקראים "חול המועד".

בחג הפסח חוגגים את הגאולה של בני ישראל שיצאו ממצרים מבית עבדים לחירות. בחג הפסח אסור לאכול חמץ ואסור שיהיה חמץ בבית, כדי לזכור מה אכלו בני ישראל כאשר יצאו ממצרים. בלילה הראשון חוגגים את "סדר פסח" – קוראים את ההגדה של פסח לפי הסדר שלה, שרים את שירי ההגדה ומספרים על יציאת מצרים. צריך לשתות 4 כוסות, לאכול מרור ומצה ולהגיד את השמות של 10 מכות מצרים. האבות צריכים לספר לבנים את סיפור יציאת מצרים, וללמד אותם על הערך החשוב של החג: יציאה מעבדות לחירות. זהו ערך דתי, תרבותי ואוניברסלי.

בקיבוצים בישראל לא תמיד קוראים את ההגדה המסורתית. יש שם הגדות אחרות ושונות. כל קיבוץ כותב הגדה משלו. ברוב ההגדות של הקיבוצים מדברים יותר על החג החקלאי ולא על החג הדתי. בהגדות הקיבוצים יש שירים רבים על הטבע, על ההתחדשות באביב ועל החקלאות.

לכל משפחה יש מנהגים שלה לחגוג את ליל הסדר. יש משפחות שרק האבא קורא את ההגדה, ויש משפחות שבהן כל אחד מהאנשים היושבים לשולחן קורא חלק מההגדה. יש משפחות שבהן כל הילדים מקבלים מתנות, ויש משפחות בהן רק הילד שמצא את האפיקומן מקבל מתנה. כל המשפחות שמות גביע עם יין לאליהו הנביא, אבל לא כל המשפחות ממשיכות לקרוא את ההגדה אחרי האוכל....

במשפחה שלנו, למשל, כולם קוראים את ההגדה, גם הילדים הקטנים, כולם שרים ביחד את "מה נשתנה", וכל הילדים מקבלים מתנות אפיקומן. אנחנו לא ממשיכים לקרוא את ההגדה אחרי האוכל, אבל ממשיכים לשיר שירי אביב ולדבר על פוליטיקה, כמו בכל חג בישראל...

יציאת מצרים - Exodus
גאולה - Redemption
מקרא - Bible
שלושת הרגלים - The three pilgrimages to Jerusalem mentioned in the bible
עליה לרגל - Pilgrimage
נקרא - Was named
חול המועד - Intermediate days of holidays
חירות - Freedom
חמץ - Leavened food
מרור - Bitter herbs
ערך - Value
עבדות - Slavery
תרבות - Culture
מסורתי - Traditional
חקלאי - Agricultural
התחדשות - Revival, renewal
חלק - Part
לקבל - To receive
למצוא - To find
גביע - Goblet
להמשיך - To continue

חגיגות המימונה והסהרנה

2

במוצאי היום השביעי של חג הפסח חוגגים יהודי מרוקו בישראל את חג המימונה. לא יודעים בדיוק מה משמעות השם "מימונה" – אולי זה מהמילה "אמונה", אולי המילה באה מהמילה בערבית "מימון" שהמשמעות שלה מזל והצלחה.

בחג המימונה, יהודי מרוקו פותחים את דלתות הבתים ומזמינים את כולם לבוא לאכול אוכל מיוחד ומתוק. הרבה אנשים לובשים בגדים מרוקניים אוטנטיים, ומכינים אוכל מרוקני אוטנטי. על השולחנות יש הרבה מאוד מאכלים עם סוכר, פירות יבשים, וגם עוגיות עם קמח (צריך לזכור שכל חג הפסח אסור לאכול קמח, אז אנשים שמחים שסוף סוף הם יכולים לאכול עוגות, עוגיות ולחם עם קמח...).

בשנים האחרונות חג המימונה הוא פוליטי מאוד. כל פוליטיקאי רוצה לבקר בבתים של יהודי מרוקו ולהצטלם עם המאכלים המרוקניים ועם האנשים במסיבות.

ליהודי כורדיסטן יש גם חג מיוחד לפסח - הסהרנה. את החג הזה חוגגים בחול המועד של פסח. זה חג של האביב והטבע. אנשים יוצאים החוצה, אוכלים בטבע, שרים ומנגנים מוזיקה. גם בחגיגות הסהרנה אנשים לובשים בגדים כורדיים אוטנטיים ומכינים מאכלים כורדיים.

היום יש מסיבות גדולות לכבוד המימונה והסהרנה במקומות רבים בישראל.

מוצאי - End of the day, ... when the day leaves

משמעות - Meaning

אמונה - Belief

מאכלים - Foods, dishes

יבש - Dry

קמח - Flour

לזכור - To remember

להצטלם - To be photographed

שבוע 12 אביב מתחילים טקסט

יום השואה

אתר יד ושם: http://www.yadvashem.org/yadvashem_hebrew.asp

אתר ארכיון הסרטים והעדויות של סטיבן שפילברג:
http://www.spielbergfilmarchive.org.il/hebrew/index.html

אבא ואמא הלכו לקולנוע, אילנה יושבת לבד בכורסה ומעיינת בספר אפור / מאיר ויזלטיר

הִיא מְדַפְדֶּפֶת, דּוֹדִים עֲרֻמִּים
רָצִים עֲרֻמִּים וְרָזִים כָּל-כָּךְ,
וְגַם דּוֹדוֹת עִם הַטּוּסִיק בַּחוּץ
וַאֲנָשִׁים בְּפִיז׳מוֹת כְּמוֹ בַּתֵּיאַטְרוֹן
וּמָגֵנֵי-דָּוִד מִבַּד.
וְכֻלָּם כָּל-כָּךְ מְכֹעָרִים וְרָזִים,
וְעֵינַיִם גְּדוֹלוֹת כְּמוֹ לְעוֹפוֹת.

זֶה נוֹרָא מְשֻׁגָּה וְכָל-כָּךְ אָפֹר. וְאִילָנָה יֵשׁ לָהּ עָפְרוֹנוֹת אֲדֻמִּים
וּכְחֻלִּים וִירֻקִּים וּצְהֻבִּים וּוְרֻדִּים.
אָז הִיא הוֹלֶכֶת לַחֶדֶר שֶׁלָּהּ
וּמְבִיאָה אֶת כָּל הָעָפְרוֹנוֹת הַיָּפִים
וּמְצַיֶּרֶת בְּחֵשֶׁק גָּדוֹל
לְכֻלָּם מִשְׁקָפַיִם וּפַרְצוּפִים מַצְחִיקִים.

וּבְיִחוּד לַיֶּלֶד הַקָּרֵחַ הָרָזֶה
הִיא עוֹשָׂה לוֹ שָׂפָם עָנָק אָדֹם כָּזֶה
וּבְסוֹף הַשָּׂפָם עוֹמֶדֶת צִפּוֹר.

armchair – כורסה	
to read, to consider – לעיין, מעיינת	
to page through, browse – לדפדף, מדפדפת	
ugly – מכוער, מכוערים	
reading glasses – משקפיים	
bald – קרח	
moustache – שפם	

אחרי אושוויץ / יהודה עמיחי

אַחֲרֵי אוֹשְׂוִיץ אֵין תֵּיאוֹלוֹגְיָה׃
מֵאֲרֻבּוֹת הַזִּיתִיקָן עוֹלֶה עָשָׁן לָבָן,
סִימָן שֶׁהַקַּרְדִינָלִים בָּחֲרוּ לָהֶם אַפִּיפְיוֹר.
מִמִּשְׂרְפוֹת אוֹשְׂוִיץ עוֹלֶה עָשָׁן שָׁחוֹר

סִימָן שֶׁהָאֱלֹהִים טֶרֶם הֶחְלִיטוּ עַל בְּחִירַת
הָעָם נִבְחָר.
אַחֲרֵי אוֹשְׂוִיץ אֵין תֵּיאוֹלוֹגְיָה׃
הַמִּסְפָּרִים עַל אַמּוֹת אַסִירֵי הַמַּשְׂמָדָה
הֵם מִסְפְּרֵי הַטֶּלֶפוֹן שֶׁל הָאֱלֹהִים
מִסְפָּרִים שֶׁאֵין מֵהֶם תְּשׁוּבָה
וְעַכְשָׁו הֵם מְנֻתָּקִים, אֶחָד אֶחָד.

אַחֲרֵי אוֹשְׂוִיץ יֵשׁ תֵּיאוֹלוֹגְיָה חֲדָשָׁה׃
הַיְּהוּדִים שֶׁמֵּתוּ בַּשּׁוֹאָה
נַעֲשׂוּ עַכְשָׁו דּוֹמִים לֵאלֹהֵיהֶם
שֶׁאֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵין לוֹ גּוּף.
אֵין לָהֶם דְּמוּת הַגּוּף וְאֵין לָהֶם גּוּף.

chimney – ארובה, ארובות
Pope – אפיפיור
chosen – נבחר
forearm – אמות, אמה
disconnected – מנותקים, מנותק

עדות / דן פגיס

לֹא לֹא : הֵם בְּהֶחְלֵט
הָיוּ בְּנֵי אָדָם : מַדִּים, מַגָּפַיִם
אֵיךְ לְהַסְבִּיר. הֵם נִבְרְאוּ בְּצֶלֶם.

אֲנִי הָיִיתִי צֵל.
לִי הָיָה בּוֹרֵא אַחֵר.

וְהוּא בְּחַסְדּוֹ לֹא הִשְׁאִיר בִּי מָה שֶׁנָּמוּת.
וּבָרַחְתִּי אֵלָיו, עָלִיתִי קַלִּיל, כָּחֹל,
מְפֻיָּס, הָיִיתִי אוֹמֵר : מִתְנַצֵּל :
עָשָׁן אֶל עָשָׁן כָּל יָכוֹל
שֶׁאֵין לוֹ גוּף וּדְמוּת.

uniform – מדים
boots – מגפיים
in the image of – בצלם

shadow – צל

mercy – בחסדו, חסד
to escape – ברחתי, לברוח
light – קליל
placated - מפויס
apologetic – מתנצל
smoke - עשן

כָּתוּב בְּעִפָּרוֹן בַּקָּרוֹן הֶחָתוּם / דן פגיס

כָּאן בַּמִּשְׁלוֹחַ הַזֶּה
אֲנִי חָוָה
עִם הֶבֶל בְּנִי
אִם תִּרְאוּ אֶת בְּנִי הַגָּדוֹל
קַיִן בֶּן אָדָם
תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁאֲנִי

railroad car – קרון
sealed – חתום
transport, shipment – משלוח
Eve - חוה

מתוך בראשית פרק ד׳

א. וְהָאָדָם יָדַע אֶת חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת יְהוָֹה׃	1. Now the man knew his wife Eve, and she conceived and bore Cain, and she said, "I have acquired a man with the Lord."
ב. וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הָבֶל וַיְהִי הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה׃	2. And she continued to bear his brother Abel, and Abel was a shepherd of flocks, and Cain was a tiller of the soil.
ג. וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָֹה׃	3. Now it came to pass at the end of days, that Cain brought of the fruit of the soil an offering to the Lord.
ד. וְהֶבֶל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע יְהוָֹה אֶל הֶבֶל וְאֶל מִנְחָתוֹ׃	4. And Abel he too brought of the firstborn of his flocks and of their fattest, and the Lord turned to Abel and to his offering.
ה. וְאֶל קַיִן וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו׃	5. But to Cain and to his offering He did not turn, and it annoyed Cain exceedingly, and his countenance fell.
ו. וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ׃	6. And the Lord said to Cain, "Why are you annoyed, and why has your countenance fallen?
ז. הֲלוֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ׃	7. Is it not so that if you improve, it will be forgiven you? If you do not improve, however, at the entrance, sin is lying, and to you is its longing, but you can rule over it."
ח. וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ׃	8. And Cain spoke to Abel his brother, and it came to pass when they were in the field, that Cain rose up against Abel his brother and slew him.
ט. וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי׃	9. And the Lord said to Cain, "Where is Abel your brother?" And he said, "I do not know. Am I my brother's keeper?"
י. וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה׃	10. And He said, "What have you done? Hark! Your brother's blood cries out to Me from the earth.
יא. וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת פִּיהָ לָקַחַת אֶת דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ׃	11. And now, you are cursed even more than the ground, which opened its mouth to take your brother's blood from your hand.

יב. כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תֹסֵף תֵּת כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ׃

12. When you till the soil, it will not continue to give its strength to you; you shall be a wanderer and an exile in the land."

יג. וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא׃

13. And Cain said to the Lord, "Is my iniquity too great to bear?

יד. הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָּל מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי׃

14. Behold You have driven me today off the face of the earth, and I shall be hidden from before You, and I will be a wanderer and an exile in the land, and it will be that whoever finds me will kill me."

טו. וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָכֵן כָּל הֹרֵג קַיִן שִׁבְעָתַיִם יֻקָּם וַיָּשֶׂם יְהוָה לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת אֹתוֹ כָּל מֹצְאוֹ׃

15. And the Lord said to him, "Therefore, whoever kills Cain, vengeance will be wrought upon him sevenfold," and the Lord placed a mark on Cain that no one who find him slay him.

טז. וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קִדְמַת עֵדֶן׃

16. And Cain went forth from before the Lord, and he dwelt in the land of the wanderers, to the east of Eden.

יז. וַיֵּדַע קַיִן אֶת אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹּנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ׃

17. And Cain knew his wife, and she conceived and bore Enoch, and he was building a city, and he called the city after the name of his son, Enoch.

שיר הפרטיזנים /הירש גליק
תרגום/נוסח עברי :אברהם שלונסקי
שנת כתיבה :יידיש: 1943 עברית: 1945 שנת הלחנה1937 :

אַל נָא תֹּאמַר : הִגֵּה דַּרְכִּי הָאַחֲרוֹנָה,
אֶת אוֹר הַיּוֹם הִסְתִּירוּ שְׁמֵי הָעֲנָנָה.
זֶה יוֹם נִכְסַפְנוּ לוֹ עוֹד יַעַל וְיָבוֹא,
וּמִצְעָדֵנוּ עוֹד יַרְעִים : אֲנַחְנוּ פֹּה!

מֵאֶרֶץ הַתָּמָר עַד יַרְכְּתֵי כְּפוֹרִים
אֲנַחְנוּ פֹּה בְּמַכְאוֹבוֹת וְיִסּוּרִים
וּבַאֲשֶׁר טִפַּת דָּמֵנוּ שָׁם נִגְרָה
הֲלֹא יָנוּב עוֹד עֹז רוּחֵנוּ בִּגְבוּרָה.

עַמּוּד הַשַּׁחַר עַל יוֹמֵנוּ אוֹר יָהֵל.
עִם הַצּוֹרֵר יַחֲלֹף תְּמוֹלֵנוּ כְּמוֹ צֵל.
אַךְ אִם חָלִילָה יְאַחֵר לָבוֹא הָאוֹר
כְּמוֹ סִיסְמָה יִהְיֶה הַשִּׁיר מִדּוֹר לְדוֹר.

בִּכְתַב הַדָּם וְהָעוֹפֶרֶת הוּא נִכְתַּב ;
הוּא לֹא שִׁירַת צִפּוֹר הַדְּרוֹר וְהַמֶּרְחָב,
כִּי בֵּין קִירוֹת נוֹפְלִים שָׁרוּהוּ כָּל הָעָם,
יַחְדָּיו שָׁרוּהוּ וְנַאגַאנִים בְּיָדָם.

עַל כֵּן אַל נָא תֹּאמַר : דַּרְכִּי הָאַחֲרוֹנָה
אֶת אוֹר הַיּוֹם הִסְתִּירוּ שְׁמֵי הָעֲנָנָה.
זֶה יוֹם נִכְסַפְנוּ לוֹ עוֹד יַעַל וְיָבוֹא,
וּמִצְעָדֵנוּ עוֹד יַרְעִים : אֲנַחְנוּ פֹּה!

הסתירו, להסתיר – to hide
עננה – cloud
נכספנו, להיכסף – to long for
מצעד – parade, march
ירעים, להרעים – to thunder

ירכתיים – rear, hindpart
כפור – frost
מכאוב, מכאובות – pain
ייסורים – suffering
טיפה – drop
ניגרה, להנגר – to flow
ינוב, להניב – to bear fruit
גבורה – courage

עמוד השחר – dawn
יהל – will illuminate
צורר – bitter enemy
יחלוף, לחלוף – to pass
יאחר, לאחר – to be late
דור – generation

עופרת – lead
ציפור דרור – bird free, sparrow
מרחב – open space
נאגאנים – Abrand name of a pistol, used by the Partisans to designate all pistols

http://www.zemereshet.co.il/song.asp?id=162

כשתגדל / יעקב גלעד

לחן יהודה פוליקר

חַכֶּה שֶׁתִּגְדַּל, אָמְרוּ לְךָ לֹא פַּעַם
אִישׁ אֶחָד גָּבוֹהַּ וְאִשָּׁה נְמוּכָה
אִם לֹא תֹּאכַל לֹא תִּגְדַּל אַף פַּעַם
יֶלֶד טוֹב מַשְׁאִיר צַלַּחַת רֵיקָה
תִּגְדַּל, תִּגְדַּל וְתִהְיֶה גֶּנֶרָל
תִּהְיֶה אַסְטְרוֹנָאוּט וְתָעוּף לַחָלָל
אַתָּה לֹא רָצִיתָ לִהְיוֹת אֲפִלּוּ חַיָּל
אוֹ סְתָם לִהְיוֹת כְּמוֹ כּוּלָּם כְּשֶׁתִּגְדַּל
אֲבָל, אוֹתְךָ אַף אֶחָד לֹא שָׁאַל.

כְּשֶׁתִּגְדַּל וְתִרְאֶה אֵיזֶה יֶלֶד
אָז תַּגִּיד לַגּוֹזָל לֹא צָרִיךְ שֶׁתִּגְדַּל
כְּשֶׁתִּגְדַּל וְיִהְיֶה לְךָ יֶלֶד
שֶׁיָּבוֹא וְיִשְׁאַל מָה יִהְיֶה כְּשֶׁאֶגְדַּל
אָז תַּגִּיד לוֹ עָזוֹב, אַל תִּשְׁאַל.

לֵךְ הַבַּיְתָה, עֲזוֹב אֶת בֵּית הַסֵּפֶר
אָמְרוּ שֶׁמִּמְּךָ כְּבָר לֹא יִצְמַח שׁוּם דָּבָר
אִשָּׁה גְּדוֹלָה וְאִישׁ בְּמִשְׁקָפַיִם
יַמְשִׁיכוּ לִרְדוֹף עַד הַסּוֹף עַד עָפָר
תִּגְדַּל, אַל תִּתְעָרְבֵב בַּקָּהָל
תַּשְׁקִיף מִן הַצַּד תִּתְנַדְנֵד בָּעַרְסָל
אַתָּה לֹא רָצִיתָ לִהְיוֹת שָׁם בִּכְלָל
אָז מָה, אוֹתְךָ אַף אֶחָד לֹא שָׁאַל
אַתָּה נִשְׁאַרְתָּ גּוֹזָל שֶׁנָּפַל.

כְּשֶׁתִּגְדַּל וְתִרְאֶה אֵיזֶה יֶלֶד
אָז תַּגִּיד לַגּוֹזָל לֹא צָרִיךְ שֶׁתִּגְדַּל
כְּשֶׁתִּגְדַּל וְיִהְיֶה לְךָ יֶלֶד
שֶׁיָּבוֹא וְיִשְׁאַל מָה יִהְיֶה כְּשֶׁאֶגְדַּל
אָז תַּגִּיד לוֹ עָזוֹב, אַל תִּשְׁאַל.

https://www.youtube.com/watch?v=09olFhsN9vo

תגדל, לגדול	to grow up
צלחת	plate
חלל	space
גוזל	young bird, chick
עזוב, לעזוב	to leave, let go
יצמח, לצמוח	to grow
משקפים	eyeglasses
לרדוף	to chase
עפר	dust, earth
תתערבב, להתערבב	to mix
תשקיף, להשקיף	to observe
תתנדנד, להתנדנד	to totter, sway
ערסל	hammock

אפר ואבק / יעקב גלעד

לחן יהודה פוליקר

יוֹם אָבִיב רֵיחוֹת לִילָךְ
בֵּין חוּרְבוֹת הָעִיר שֶׁלָּךְ
יוֹם יָפֶה לָדוּג בַּנָּהָר
בְּתוֹכִי הַלֵּב נִשְׁבָּר
שָׁם הָיְתָה וְאֵינָהּ
יַלְדוּתֵךְ אִשָּׁה קְטַנָּה
אֲנָשִׁים שֶׁאִישׁ לֹא מַכִּיר
אֵין אֲפִלּוּ בַּיִת שֶׁיַּזְכִּיר

וְאִם אַתְּ נוֹסַעַת לְאָן אַתְּ נוֹסַעַת
הַנֶּצַח הוּא רַק אֵפֶר וְאָבָק
לְאָן אַתְּ נוֹסַעַת לְאָן אַתְּ נוֹסַעַת
שָׁנִים וּכְלוּם עוֹד לֹא נִמְחַק.

קְחִי מְעִיל יְהֶיֶה לָךְ קַר
כֶּסֶף כִּיס, גָּבִישׁ סוּפָּר
אִם יִהְיוּ קָשִׁים הַיָּמִים
הִזָּכְרִי בִּי לִפְעָמִים
וְאִם זֶה עוֹד מַסָּע נוֹאָשׁ
אֶל הַצְּרִיף, אֶל הַמִּגְרָשׁ
בִּמְסִילַּת הָעִיר הַיְשָׁנָה
אִישׁ לֹא יְחַכֶּה בַּתַּחֲנָה.

lavender - לִילָךְ
ruins - חוּרְבוֹת
to fish – לָדוּג
river - נָהָר

eternity - נֶצַח
ashes - אֵפֶר
dust - אָבָק
to be erased – נִמְחַק, להמחק

pocket - כִּיס
a crystal – גָּבִישׁ

journey - מַסָּע
desperate - נוֹאָשׁ
shack - צְרִיף
lot - מִגְרָשׁ
railroad tracks – מְסִילָה
station - תַּחֲנָה

https://www.youtube.com/watch?v=N5PopddqkS0

התחנה הקטנה טרבלינקה / ולדיסלב שלנגל

לחן: יהודה פוליקר תרגום: הלינה בירנבאום

כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה
כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה
בַּקַּו שֶׁבֵּין טְלוֹשְׁץ׳ לְוַרְשָׁה
מִתַּחֲנַת הָרַכֶּבֶת וַורְשָׁאוּ אוֹסְט
יוֹצְאִים בָּרַכֶּבֶת וְנוֹסְעִים יָשָׁר
הַנְּסִיעָה נִמְשֶׁכֶת לִפְעָמִים
חָמֵשׁ שָׁעוֹת וְעוֹד אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ דַּקוֹת
וְלִפְעָמִים נִמְשֶׁכֶת אוֹתָהּ נְסִיעָה
חַיִּים שְׁלֵמִים עַד מוֹתְךָ
וְהַתַּחֲנָה הִיא קְטַנְטוֹנֶת
שְׁלוֹשָׁה אָשׁוּחִים גְּדֵלִים בָּהּ
וּכְתוֹבֶת רְגִילָה אוֹמֶרֶת׃
כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה
כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה

וְאֵין אַפִּלּוּ קוּפָּה
גַּם אִישׁ הַמַּטְעָנִים אֵינֶנּוּ
וּבַעֲבוּר מִלְּיוֹן
לֹא תְּקַבֵּל כַּרְטִיס חֲזוֹר
וְאִישׁ לֹא מְחַכֶּה בַּתַּחֲנָה
וְאַף אֶחָד לֹא מְנַפְנֵף שָׁם בְּמִטְפַּחַת
רַק בַּאֲוִיר תְּלוּיָה דְּמָמָה
לְקַדֵּם פָּנֶיךָ בְּשָׁמָה אֲטוּמָה
וְשׁוֹתֵק עַמּוּד הַתַּחֲנָה
וְשׁוֹתְקִים שְׁלוֹשֶׁת הָאָשׁוּחִים
שׁוֹתֶקֶת הַכְּתוֹבֶת הַשְּׁחוֹרָה
כִּי כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה
כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה
וְרַק שֶׁלֶט פִּרְסוֹמֶת
תָּלוּי עוֹד מֵאָז
סִסְמָה יְשָׁנָה וּבְלוּיָה הָאוֹמֶרֶת׃
״בַּשְּׁלוּ רַק בְּגָאז״
כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה
כָּאן הַתַּחֲנָה טְרֶבְּלִינְקָה

תַּחֲנָה - station
קַו - line

נִמְשֶׁכֶת, להמשך – to continue

אָשׁוּחִים – fir trees
גְּדֵלִים, לגדול – to grow
כְּתוֹבֶת - address

קוּפָּה – cashier, register
מִטְעָנִים - luggage
כַּרְטִיס חֲזוֹר – return ticket
מְנַפְנֵף – to wave
מִטְפַּחַת - handkerchief
תְּלוּיָה - hanging
דְּמָמָה - silence
לְקַדֵּם – to welcome
שְׁמָמָה - wilderness
אֲטוּמָה - opaque
שׁוֹתֵק, לשתוק – to be silent
עַמּוּד - pole

שֶׁלֶט - sign
פִּרְסוֹמֶת – advertisement
סִסְמָה - slogan
בְּלוּיָה – worn out
בַּשְּׁלוּ, לבשל – to cook

https://www.youtube.com/watch?v=IFVdO5QVs4I

חלון לים התיכון / יעקב גלעד
לחן יהודה פוליקר
ביצוע 1: יהודה פוליקר ביצוע 2: סיסטם עאלי

הִבְטַחְתִּי לִכְתוֹב כְּשֶׁנָּסַעְתִּי
וְלֹא כָּתַבְתִּי מִזְּמַן
עַכְשָׁו אַתְּ כָּל כָּךְ חֲסֵרָה לִי
חֲבָל, חֲבָל שֶׁאַתְּ לֹא כָּאן.

אַחֲרֵי שֶׁהִגַּעְתִּי לְיַפּוֹ
תְּקוּוֹת נוֹלְדוּ מִתּוֹךְ יֵאוּשׁ
מָצָאתִי לִי חֶדֶר וָחֵצִי
עַל גַּג שֶׁל בַּיִת נָטוּשׁ.

יֵשׁ פֹּה מִטָּה מִתְקַפֶּלֶת
אִם נִרְצֶה שְׁלוֹשְׁתֵּנוּ לִישׁוֹן
אַתְּ אֲנִי וְהַיֶּלֶד
מוּל חַלּוֹן מַשְׁקִיף לַיָּם הַתִּיכוֹן.

וְאוּלַי מֻרְחָק יֵשׁ סִכּוּי אֶחָד לְמִילְיוֹן
וְאוּלַי מֻרְחָק אֵיזֶה אוֹשֶׁר מִתְגַּנֵּב אֶל הַחַלּוֹן.

שְׁנַת חֲמִישִׁים סוֹף דֶּצֶמְבֶּר
בַּחוּץ מִלְחֶמֶת רוּחוֹת
הַשֶּׁלֶג צָנַח כָּאן לְפֶתַע
לָבָן מַזְכִּיר לִי נִשְׁכָּחוֹת.

עוֹד הַפֶּצַע פָּתוּחַ
לוּ רַק הָיִית אִיתִּי עַכְשָׁו
הָיִיתִי וַדַּאי מְסַפֵּר לָךְ
אֶת מָה שֶׁלֹּא יַגִּיד מִכְתָּב.

כָּאן אִם תִּרְצִי יֵשׁ לָךְ בַּיִת
וְאוּלַי יִהְיֶה לְךָ הָמוֹן
צְחוֹק יְלָדִים בֵּין הָעַרְבַּיִם
מוּל חַלּוֹן מַשְׁקִיף לַיָּם הַתִּיכוֹן.

וְאוּלַי מֻרְחָק יֵשׁ סִכּוּי אֶחָד לְמִילְיוֹן
וְאוּלַי מֻרְחָק אֵיזֶה אוֹשֶׁר מִתְגַּנֵּב אֶל הַחַלּוֹן.

חֲסֵרָה – lacking, missing
את חסרה לי – I miss you

הִגַּעְתִּי, להגיע – to arrive
יֵאוּשׁ - despair
נָטוּשׁ - abandoned

מִתְקַפֶּלֶת - folding
מַשְׁקִיף - overlooking

סִכּוּי - chance
מִתְגַּנֵּב, להתגנב – to sneak into

רוּחוֹת, רוּח - wind
צָנַח, לצנוח – to fall descend
לְפֶתַע - suddenly
נִשְׁכָּחוֹת – things forgotten

פֶּצַע – wound

בֵּין הָעַרְבַּיִם - dusk

https://www.youtube.com/watch?v=uHjsbA8Jv6A (יהודה פוליקר)

https://www.youtube.com/watch?v=mMhDWaquqtM (סיסטם עאלי)

חנה סנש

חנה סנש נולדה בשנת 1921 בבודפשט, בהונגריה. בגלל האנטישמיות בהונגריה, היא עלתה לארץ בשנת 1939, וגרה בקיבוץ שדות ים. היא כתבה שירים ויומן. חנה התנדבה לצבא הבריטי בזמן מלחמת העולם השניה, כדי להילחם נגד גרמניה הנאצית. היא צנחה בהונגריה, נתפסה על ידי הנאצים, נחקרה בעינויים והוצאה להורג ב-1944 כשהיתה בת 23. בבגדים שלה מצאו שני פתקים: באחד היא ביקשה סליחה מאמא שלה, ובשני היא כתבה שיר על החדר הקטן שלה בבית הסוהר.

לצנוח – To parachute

נתפסה – Was caught

נחקרה – Was investigated

עינויים – Tortures

הוצאה להורג – Was executed

בית סוהר – Prison

ההליכה לקיסריה – חנה סנש

רישרוש - A rustle

ברק – Lightening

אֵלִי, אֵלִי

שֶׁלֹּא יִגָּמֵר לָעוֹלָם

הַחוֹל וְהַיָּם

רִישְׁרוּשׁ שֶׁל הַמַּיִם

בְּרָק הַשָּׁמַיִם

תְּפִילַת הָאָדָם

****

אשרי הגפרור

אַשְׁרֵי הַגֶּפְרוּר שֶׁנִּשְׂרַף וְהִצִּית לֶהָבוֹת,

אַשְׁרֵי הַלְּהָבָה שֶׁבָּעֲרָה בְּסִתְרֵי לְבָבוֹת.

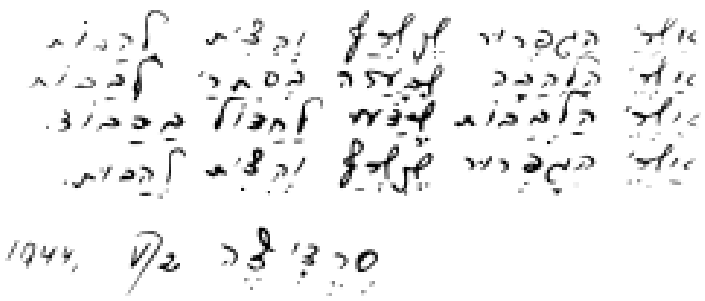
אַשְׁרֵי הַלְּבָבוֹת שֶׁיָּדְעוּ לַחְדוֹל בְּכָבוֹד...

אַשְׁרֵי הַגֶּפְרוּר שֶׁנִּשְׂרַף וְהִצִּית לֶהָבוֹת.

happiness – אושר
match - גפרור
was burnet – נשרף
set on fire – הציתה
flame – להבה
secretly – בסתר
לבבות – רבים של "לב"
to stop, to end – לחדול

השיר "אשרי הגפרור" בכתב ידה של חנה סנש:

ביום ההולדת שלה ב-17 ביולי 1939 היא כתבה ביומן:

"איני זוכרת אם סיפרתי כבר שאני ציונית. אני מרגישה עכשיו שיהודייה אנוכי בכל מאודי... אני מתגאה ביהדותי ומטרתי לעלות לארץ ישראל ולהשתתף בבניינה... היום יום הולדתי, בת שמונה עשרה אני. רעיון אחד מעסיק אותי בלי לחדול - ארץ ישראל. מקום אחד יש בעולם שלשם איננו נפלטים, אף לא מהגרים, אלא באים הביתה - ארץ ישראל."

אנוכי – אני
Proud – מתגאה
Purpose – מטרה
To participate – להשתתף
To bother – מעסיק
To stop – לחדול
To be discharged – להיפלט
To immigrate - להגר

Hebrew B Spring אוצר מילים מתחילים אביב

Nouns, adjectives, adverbs	שמות עצם, שמות תואר, תואר הפועל	
Memorial day	יוֹם הַזִּכָּרוֹן ז.	**יום השואה**
David shield	מָגֵן דָּוִיד ז.	
Strange	מְשׁוּנֶּה	
Pencil	עִיפָּרוֹן ז.	
Concentration camp	מַחֲנֶה רִיכּוּז	
Death camp	מַחֲנֶה הַשְׁמָדָה	
Holocaust	שׁוֹאָה נ.	
train	רַכֶּבֶת נ.	
Soldier	חָיָל, חָיֶלֶת	
War	מִלְחָמָה נ.	
Holocaust memorial day	יוֹם הַזִּכָּרוֹן לַשׁוֹאָה וְלַגְּבוּרָה	
Train car	קָרוֹן ז.	
Survivors	נִיצוֹלִים ז., ר.	

אביב מתחילים טקסט

יום הזיכרון

יהודה עמיחי

3 במאי, 1924 – 22 בספטמבר 2000

....ואל תשכחו שגם האגרוף
היה פעם יד פתוחה ואצבעות

יהודה עמיחי נולד בגרמניה למשפחה אורתודוקסית. כשהיה בן 11 עלה לארץ עם ההורים שלו. הוא לחם במלחמת העצמאות. אחרי המלחמה למד ספרות ומקרא באוניברסיטה העברית בירושלים. יהודה עמיחי הוא המשורר הישראלי המפורסם ביותר בעולם. תירגמו את השירים שלו להרבה שפות.

עמיחי כתב הרבה על המלחמה, על הכאב במלחמה, ועל החברים שלו שנהרגו. הוא גם כתב על החיים בישראל ובירושלים, ועל דו קיום עם הערבים.

אגרוף	fist
פתוח	open
נהרגו	were killed
דו קיום	coexistance

*****

גֻּשֶׁם יוֹרֵד עַל פְּנֵי רֵעָי

עַל פְּנֵי רֵעָי הַחַיִּים

אֲשֶׁר מְכַסִּים רָאשֵׁיהֶם

וְעַל פְּנֵי רֵעָי הַמֵּתִים

אֲשֶׁר אֵינָם מְכַסִּים עוֹד

רעי -	friends
מכסים -	cover

****

****

עַל גַּג בָּעִיר הָעַתִּיקָה,
כְּבִיסָה מוּאֶרֶת בְּאוֹר אַחֲרוֹן שֶׁל יוֹם:
סָדִין לָבָן שֶׁל אוֹיֶבֶת, מַגֶּבֶת שֶׁל אוֹיֵב
לְנַגֵּב בָּהּ אֶת זֵעַת אַפּוֹ.

וּבִשְׁמֵי הָעִיר הָעַתִּיקָה
עֲפִיפוֹן.
וּבְקְצֵה הַחוּט –
יֶלֶד.
שֶׁלֹּא רָאִיתִי אוֹתוֹ,
בְּגִגַּל הַחוֹמָה
הֶעֱלֵינוּ הַרְבֵּה דְּגָלִים,
הֶעֱלוּ הַרְבֵּה דְּגָלִים.
כְּדֵי שֶׁנַּחְשׁוֹב שֶׁהֵם שְׂמֵחִים.
כְּדֵי שֶׁיַּחְשְׁבוּ שֶׁאֲנַחְנוּ שְׂמֵחִים

roof - גג
laundry - כביסה
a sheet - סדין
an enemy - אויבת
a towel - מגבת
to wipe - לנגב
sweat - זעת
A kite - עפיפון
thread - חוט
wall - חומה
we raised – העלינו, להעלות

שיר לשלום (1969)

ביצוע: מירי אלוני מילים: יענקל'ה רוטבליט לחן: יאיר רוזנבלום

תְּנוּ לַשֶּׁמֶשׁ לַעֲלוֹת
לַבּוֹקֶר לְהָאִיר,
הַזַּכָּה שֶׁבַּתְּפִלּוֹת
אוֹתָנוּ לֹא תַּחֲזִיר.

מִי אֲשֶׁר כָּבָה נֵרוֹ
וּבְעָפָר נִטְמָן,
בֶּכִי מַר לֹא יָעִירוֹ
לֹא יַחֲזִירוֹ לְכָאן.

אִישׁ אוֹתָנוּ לֹא יָשִׁיב
מִבּוֹר תַּחְתִּית אָפֵל,
כָּאן לֹא יוֹעִילוּ
לֹא שְׁמְחַת הַנִּצָּחוֹן
וְלֹא שִׁירֵי הַלֵּל.

לָכֵן, רַק שִׁירוּ שִׁיר לַשָּׁלוֹם
אַל תִּלְחֲשׁוּ תְּפִילָּה
מוּטָב תָּשִׁירוּ שִׁיר לַשָּׁלוֹם
בְּצַעֲקָה גְּדוֹלָה.

תְּנוּ לַשֶּׁמֶשׁ לַחֲדוֹר
מִבַּעַד לַפְּרָחִים.
אַל תַּבִּיטוּ לְאָחוֹר,
הַנִּיחוּ לַהוֹלְכִים.

שְׂאוּ עֵינַיִם בְּתִקְוָה,
לֹא דֶּרֶךְ כַּוָּנוֹת
שִׁירוּ שִׁיר לָאַהֲבָה
וְלֹא לַמִּלְחָמוֹת.

אַל תַּגִּידוּ יוֹם יָבוֹא -
הָבִיאוּ אֶת הַיּוֹם!
כִּי לֹא חֲלוֹם הוּא
וּבְכָל הַכְּפָרוֹת
הָרִיעוּ לַשָּׁלוֹם!

לָכֵן, רַק שִׁירוּ שִׁיר לַשָּׁלוֹם...

לְהָאִיר – to light

זַכָּה - pure

כָּבָה, לכבות – to be extinguished

נֵרוֹ, נר - candle

נִטְמָן, להטמן – to be put to rest

יָעִירוֹ, להעיר – to awaken

בּוֹר - pit

אָפֵל - dark

יוֹעִילוּ, להועיל – to help

נִצָּחוֹן - victory

שִׁירֵי הַלֵּל – songs of praise

תִּלְחֲשׁוּ, ללחוש- to whisper

צְעָקָה – a scream

לַחֲדוֹר – to penetrate

הַנִּיחוּ, להניח – to let go

https://www.youtube.com/watch?v=m30TiyJE28s

אָבִיב גֶּפֶן / לִבְכּוֹת לְךָ

מִילִים וְלַחַן: אָבִיב גֶּפֶן

אֲנִי הוֹלֵךְ לִבְכּוֹת לְךָ
תִּהְיֶה חָזָק לְמַעְלָה

גַּעֲגוּעַי כְּמוֹ דְּלָתוֹת
שֶׁנִּפְתָּחוֹת בַּלַּיְלָה

לָנֶצַח אַחִי, אֶזְכּוֹר אוֹתְךָ תָּמִיד
וְנִיפָּגֵשׁ בַּסּוֹף, אַתָּה יוֹדֵעַ

וְיֵשׁ לִי חֲבֵרִים אֲבָל גַּם הֵם כְּבִים
אֶל מוּל אוֹרְךָ הַמְשַׁגֵּעַ

כְּשֶׁעָצוּבִים הוֹלְכִים לַיָּם
לָכֵן הַיָּם מָלוּחַ
וְזֶה עָצוּב, שֶׁלְהַחְזִיר צִיּוּד אֶפְשָׁר

לֹא גַּעֲגוּעַ

לָנֶצַח אַחִי ...

וּכְמוֹ הַגַּלִּים אֲנַחְנוּ מִתְנַפְּצִים

אֶל הַמָּזַח אֶל הַחַיִּים

strong חָזָק

longings גַּעֲגוּעִים

we will meet נִיפָּגֵשׁ, לְהִיפָּגֵשׁ

facing (אֶל) מוּל

wonderful מְשַׁגֵּעַ

therefore לָכֵן

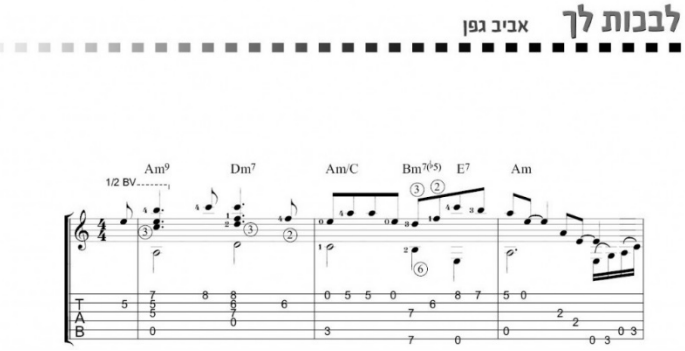
return, bring back לְהַחְזִיר

equipment צִיּוּד

break מִתְנַפֵּץ

wave גַּל

pier מָזַח

ביצוע: אביב גפן https://www.youtube.com/watch?v=Ja6Ud_c_xrU

ביצוע: אריק איינשטיין https://www.youtube.com/watch?v=dtkHYM35CC8